

REZOLUCIJA PRVE OKRUŽNE KONFERENCIJE KPJ ZA GORSKI KOTAR

Mihael SOBOLEVSKI
Centar za historiju radničkog
pokreta i NOR-a Istre,
Hrvatskog primorja i
Gorskog kotara — Rijeka

UDK 329.15 (497.13-3 Gorski kotar) »1935« (093)
Izvorni stručni članak
Ur. 8. 4. 1988.

Na Prvoj okružnoj konferenciji KPJ za Gorski kotar (srpanj 1935) donesena je Rezolucija, koja do sada nije bila poznata znanstvenoj javnosti.

Autor ističe da je održavanje Prve okružne konferencije i osnivanje Okružnog komiteta bilo rezultat narasle aktivnosti goranskih komunista 30-ih godina, kada se osjetila potreba da se povežu već brojne partijske ćelije i uskladi njihova djelatnost. Posebno su bili aktivni komunisti Delničkog kotara.

Osim kratkog prikaza komunističkog pokreta u Gorskom kotaru uoči Konferencije, autor iznosi svoj prijedlog za razrješavanje dileme oko dana njezina održavanja, opisuje pripreme za Konferenciju, njezin tok (na temelju sjećanja sudionika), a analizira i kritičku ocjenu nekih stavova iz Rezolucije od strane sekretara CK KPJ Milana Gorkića.

I.

Autori koji su pisali o Prvoj okružnoj konferenciji KPJ za Gorski kotar održanoj u srpnju 1935. godine,¹ nisu poznavali činjenicu da je na Konferenciji prihvaćena Rezolucija i da je ona sačuvana. Međutim, to posebno ne

¹ Navodim samo značajnije radove i to: Ivan MUVRIN, Razvitak radničkog pokreta i KPJ u Delnicama i okolici od 1919. do 1941, zbornik: Radnički pokret Hrvatskog primorja, Gorskog kotara i Istre 1919—1941, Rijeka 1970, sv. I, str. 292—293; Josip BRNČIĆ, Radnički pokret Gorskog kotara do 1941 zbornik: Radnički pokret Hrvatskog primorja, Gorskog kotara i Istre 1919—1941, n. dj., str. 276; Ante DELIĆ, Radnički pokret u Gorskom kotaru 1929—1941, zbornik: Gorski kotar u radničkom pokretu i NOB, Rijeka 1974, str. 133—134 i Mihael SOBOLEVSKI, Komunistički pokret u Gorskom kotaru od 1929. do 1941. godine, zbornik: Savez komunista Jugoslavije 1919—1979: Istra, Hrvatsko primorje i Gorski kotar, Rijeka 1980, str. 108.

iznenađuje jer se Konferencija morala održati u najstrožoj ilegalnosti, pa se nastojalo da o njenom održavanju ostane što manje pisanih tragova. To su bile neophodne mjere predostrožnosti da ne bi došlo do provala ili hapšenja. Zbog toga su i oni rijetki dokumenti koji su nastajali na partijskim konferencijama (rezolucija ili zapisnik) slani višim partijskim rukovodstvima najprovjerijenijim i najsigurnijim putevima i u jednom primjerku. Tako je i mogućnost očuvanja pojedinih partijskih dokumenata bila minimalna.

Okružna konferencija KPJ za Gorski kotar jedna je od najznačajnijih aktivnosti goranskih komunista tridesetih godina, i ujedno predstavlja značajnu prekretnicu u njihovom radu. Odatle i poseban značaj očuvanosti Rezolucije s Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar, jer nam omogućuje uvid u aktivnosti goranskih komunista, i u program njihovih daljnjih aktivnosti, a u njoj se ukazuje i na nedostatke u njihovu radu.

Potreba za održavanjem okružne partijske konferencije goranskih komunista i formiranje Okružnog rukovodstva 1935. godine, bila je rezultat narastanja komunističkog pokreta, posebno u Delničkom kotaru. Stoga je bilo potrebno da se međusobno povežu postojeće partijske ćelije i koordinira i uskladi njihova djelatnost. Nije nam namjera detaljnije ulaziti u povijest komunističkog pokreta u Gorskom kotaru do održavanja Okružne konferencije, već ćemo samo ukratko ukazati na stanje uoči Konferencije, u onoj mjeri koliko je dostatno za razumijevanje Rezolucije. Po broju članova KPJ i po svojoj aktivnosti, najjača je bila partijska organizacija u Delnicama. Tada je imala 7 ćelija s ukupno 25 članova. Partijske ćelije bile su objedinjene na razini Mjesnog komiteta KPJ za Delnice. Mjesni komitet djelovao je i u Lokvama, a objedinjavao je rad 5 partijskih ćelija u kojima je bilo ukupno 17 članova. Nadalje, u Fužinama i Liču bilo je oko 15 članova KPJ, a na području općine Brod na Kupu oko 10 članova. Brojna je bila i partijska organizacija u Mrkoplju koja je imala oko 20 članova. U nekoliko goranskih sela djelovali su pojedinci s pozicija komunističkog pokreta, ali nisu bili organizacijski obuhvaćeni u partijske ćelije.² Dakle, ukoliko su podaci točni (naime, temelje se na sjećanjima sudionika a ne na primarnim arhivskim izvorima), u to vrijeme bilo je organizirano u partijske ćelije oko 77 članova KPJ. Tvrdnje o postojanju ćelije i u Gerovu od 3 do 4 člana, uoči Okružne konferencije KPJ za Gorski kotar, nije moguće dokazati (radi se o pokušaju osnivanja partijske ćelije na pilani u Milanovom Vrhlu tokom 1933. i 1934. godine).³

Goranski komunisti proveli su, nešto ranije i uoči Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar, niz zapaženih aktivnosti. Prije svega, to je

² Ivan MUVRIN, *Razvitak radničkog pokreta i KPJ u Delnicama i okolici od 1919. do 1941, n. dj., str. 291—292.*

³ Mihael SOBOLEVSKI, *Radnički pokret na području Čabra između dva svjetska rata, zbornik: Čabarski kraj u radničkom pokretu i NOB, Rijeka — Čabar 1985, str. 67—68.*

utjecaj kojega su ostvarili u sindikalnom pokretu, naročito u podružnicama Saveza drvodjeljskih radnika Jugoslavije. Upravo su članovi KPJ bili nosioci osnivanja podružnica ovoga Saveza u više mjesta Delničkoga kotara i borili se putem štrajkova i tarifnih pokreta za poboljšanje životnih uvjeta pilanskih i šumskih radnika. Ne malu aktivnost iskazali su i povodom petomajskih skupštinskih izbora 1935. god. agitirajući za Udruženu opoziciju. Istodobno se angažiraju i na stvaranju utjecaja komunističkog pokreta u Gorskom kotaru na široke slojeve radništva i građana putem sportskih i prosvjetno-kulturnih društava. Sve te nabujale aktivnosti bilo je neophodno organizacijski povezati i usmjeravati, pa se javila potreba za osnivanjem Okružnog komiteta KPJ za Gorski kotar. Nebitno je da li je ideja o osnivanju potekla od Pokrajinskog komiteta KPJ za Hrvatsku i Slavoniju ili od samih goranskih komunista. Aktivnosti oko održavanja Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar počele su odmah nakon održanih skupštinskih izbora, 5. svibnja 1935. godine. Mjesni komitet KPJ za Delnice, po odobrenju ili na poticaj PK KPJ za Hrvatsku i Slavoniju, sazvaio je jedan širi sastanak kojemu su, pored članova Mjesnog komiteta KPJ za Delnice, prisustvovali i predstavnici partijskih organizacija iz pojedinih goranskih mjesta. Ivan Muvrin, jedan od sudionika ovoga sastanka, ističe da je sastanku u ime PK KPJ za Hrvatsku i Slavoniju prisustvovao Josip Brnčić, tada student u Zagrebu, i da se na njemu analizirala politička situacija i zadaci komunista. Na sastanku je bilo zaključeno da se pristupi organizacijskim pripremama za saziv Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar.⁴

Iako se u sjećanjima sudionika Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar nigdje ne naznačuje da je za pripremu Okružne konferencije bio imenovan Privremeni okružni komitet KPJ za Gorski kotar, iz Rezolucije je vidljivo da je upravo ovaj Privremeni okružni komitet KPJ u kratkom roku proveo sve aktivnosti oko organiziranja Konferencije. Može se s pravom pretpostaviti da je ovaj Privremeni OK KPJ za Gorski kotar i osnovan, odnosno postavljen upravo na sastanku goranskih komunista koje je sazvaio Mjesni komitet KPJ za Delnice.

Prva okružna konferencija KPJ za Gorski kotar održana je u srpnju 1935. godine, što je vidljivo iz Rezolucije koja je donesena na toj Konferenciji. Tako ovaj izvorni dokumenat potvrđuje konstataciju sudionika Ivana Muvrina.⁵ Međutim, postoje i drugačije tvrdnje o datumu održavanja Konferencije, kao npr. Josipa Brnčića, da je održana u »proljeće 1935. g.«⁶ ili Milana Gorkića (Josip Čižinski) — »krajem 1935. g.«⁷

⁴ Ivan MUVRIN, *Razvitak radničkog pokreta i KPJ u Delnicama i okolici od 1919. do 1941, n. dj., str. 292.*

⁵ Isto, str. 292.

⁶ Josip BRNČIĆ, *Radnički pokret Gorskog kotara do 1941, n. dj., str. 276.*

⁷ M. RAJIC, *Ne zidati bedeme — na putu k masama, Klasna borba: teoretski organ KPJ, br. 1—2, lipanj 1937, str. 141.* M. Rajić je bio pseudonim u to vrijeme sekretara CK KPJ, Milana Gorkića (Josip Čižinski).

Nepobitna je činjenica da je Prva okružna konferencija KPJ za Gorski kotar održana u srpnju 1935. godine. Pitanje je samo da li je moguće barem približno odrediti i dan njezina održavanja. Logična je pretpostavka da je to bila nedjelja, jer je najveći dio delegata bio zaposlen, a obavezno se radilo i subotom, i nije bilo moguće napuštati posao. Iz razgovora sa sudionikom Konferencije, Ivanom Muvrinom, obavljenom 3. ožujka 1988. godine, saznajemo da se Konferencija najvjerojatnije održala u prvoj polovici srpnja 1935. godine, jer su livade na Petehovcu, gdje je održana Konferencija, još bile nepokošene, a dugogodišnja je tradicija Delničana da košnju započinju polovicom srpnja. Ako imamo u vidu ovu činjenicu, i to da je Konferencija održana u nedjelju, moguće je pretpostaviti da se radi ili o 7. ili o 14. srpnja 1935. godine.

Prva okružna konferencija KPJ za Gorski kotar održana je na Petehovcu ispod planinarskog doma, i prema sjećanju Josipa Brnčića i Ivana Muvrina, trajala je skoro cijeli dan, a bilo je prisutno oko 20 delegata.⁸ Prisustvovao je i sekretar Pokrajinskog komiteta KPJ za Hrvatsku i Slavoniju, Franjo Kralj. Nije moguće utvrditi imena svih delegata, već samo njih osmorice, a to su: Mirko Drenovački, Božo Juras, Josip Pajk, Kazimir Kruljac, Andrija Bubanj, Josip Brnčić, Božo Budiselić i Ivan Muvrin.⁹ Za osiguranje Konferencije bilo je angažirano oko 15 simpatizera, kandidata i članova KPJ.

Izveštaj o političkom stanju u Gorskom kotaru podnio je Mirko Drenovački, a o organizacijskom stanju Božo Juras. Vodila se bogata rasprava u kojoj je sudjelovao i Franjo Kralj. U dvosatnoj diskusiji temeljito je upoznao goranske komuniste s međunarodnom političkom situacijom i sa stanjem u zemlji, te zadacima goranskih komunista. Budući da je Franjo Kralj, u lipnju 1935. god., prisustvovao Plenumu CK KPJ u Splitu, koji je posvetio veliku pažnju stvaranju Narodne fronte u Jugoslaviji i ujedinjenju svih protufašističkih snaga, u tom je smislu podržao aktivnosti goranskih komunista na tom planu, u čemu su oni već imali neka iskustva. Na kraju Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar donijeta je Rezolucija i izabran je prvi Okružni komitet KPJ za Gorski kotar, i to: za sekretara Mirko Drenovački, za organizacionog sekretara Božo Juras, za članove Stanko Majnarić (zadužen za rad u sindikatima), Josip Pajk (zadužen za vezu s partijskim ćelijama na terenu i za vezu sa Zagrebom), Andrija Bubanj, Josip Brnčić (zadužen za rad s omladinom) i Ivan Muvrin (zadužen za kulturno-prosvjetni rad i za rukovođenje tehnikom). Potrebno je ovdje istaknuti da je Mirko Drenovački, pored obavljanja dužnosti sekretara, bio zadužen i za agitaciju i propagandu.¹⁰

⁸ Josip BRNČIĆ, *Radnički pokret Gorskog kotara do 1941*, n. dj., str. 276 i Ivan MUVRIN, *Usmena izjava autoru dana 3. ožujka 1988. godine*.

⁹ Ivan MUVRIN, *Razvitak radničkog pokreta i KPJ u Delnicama i okolici od 1919. do 1941*, n. dj., str. 292.

¹⁰ Isto, str. 292—293.

II.

[1]

Rezolucija I. okružne konferencije za Gorski kotar održane u julu 1935.¹¹

Konferencija se potpuno slaže sa dosadanjom linijom P.¹² i C.K.¹³ Na osnovu izvještaja delegata pojedinih mjesta provedena je svestrana diskusija po svim pitanjima.

Konferencija konstatira izvjesne greške i nedostatke privremenog rukovodstva O.K.¹⁴ i daje smjernice za rad novo izabranom okružnom komitetu.

Konferencija konstatira slijedeće:

1./ Dosadnji privremeni O.K. uspio je da u razmjerno kratko vrijeme okupi priličan broj drugova i simpatizera na svom teritoriju. Time je učinjen prvi korak k stvarnom sistematskom radu. No privremeno rukovodstvo nije ispravno postupalo kod prilaženja sposobnim i borbenim mladim radnicima. Tražilo se u glavnom izgrađene drugove, dok se na agilne i borbene simpatizere koji nisu bili dovoljno teoretski naobraženi nije posvećivalo dovoljno pažnje. U buduće treba takve ljude uvlačiti u rad, jer se pravu boljševičku naobrazbu može dobiti samo u sistematskom organiziranom radu.

2./ Osnovni i najveći nedostatak organizacije sastojao se je u tome što je sakrivala svoje postojanje pred širokim slojevima radnika i seljaka, izbjegavajući javne akcije i nastupe. To se ima u buduće temeljito izmjeniti. Pred širokim slojevima radnika i seljaka, part.¹⁵ organizacija nesmije sakrivati svoje postojanje i rad. Široki slojevi radnika i seljaka mora da znaju da K.P. radi i da se jedino ona bori i ispravno zastupa interese radnika i siromašnih seljaka. No part. org.¹⁶ mora da radi tako, da među širokim slojevima sakrije ljude koji to vrše, zatim mjesta i vreme akcija. Takvim radom pridobiti će part. org.¹⁷ najšire slojeve radnika i sirom.¹⁸ seljaka, koji će se zajedno s njome boriti za svakodnevne zahtjeve i protiv izrabljivanja i pljačke sa strane države i gospode, a najagilnije će se uspjeti aktivizirati.

¹¹ Arhiv CK SKJ Beograd, Fond KI (Komunistička internacionala), 1935, MF 236/844 (866). Zahvaljujem se dr. Ivi Jeliću, znanstvenom savjetniku Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske iz Zagreba, na ustupanju kseroks kopije Rezolucije za objavljivanje. Rezolucija Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar pisana je pisaćim strojem i latinicom. Prilikom redigiranja u cijelosti je poštivan tekst dokumenta, osim u slučaju kada se radilo o očitjnoj grešci nastaloj prilikom pisanja.

¹² Ova kratica odnosi se na Pokrajinski komitet KPJ za Hrvatsku i Slavoniju.

¹³ Odnosi se na Centralni komitet Komunističke partije Jugoslavije.

¹⁴ Misli se na Privremeno rukovodstvo Okružnog komiteta KPJ za Gorski kotar.

¹⁵ Skraćenica za riječ: partijska.

¹⁶ Skraćenica za riječi: partijska organizacija.

3./ Čelija je osnovica našeg revolucionarnog rada. Zato treba više pažnje posvetiti organizovanju i radu ćelija. Na redovnim sastancima ćelija, treba drugove naučiti boljševičkoj disciplini, samoinicijativi i zdravoj kritici. Čelija treba da kontrolira i da omogući drugovima da se u praktičnom i teoretskom pogledu izgrade. Zato neka se izabrani O. K.¹⁹ pobrine za leg.²⁰ i ileg.²¹ literaturu, koje je sa razvitkom i proširenjem organizacije postalo premalo.

Konstatira se da drugovi previše čekaju na direktive odozgo. Treba izgraditi dobar funkcionerski kadar, koji će znati rukovoditi sa cjelokupnim radom i bez direktiva. Za sada neka O. K.²² izradi programe pojedinim ćelijama. Veze sa okolnim mjestima²³ i javke treba bolje i sigurnije utvrditi.

4./ Organizacija nije posvećivala dovoljno pažnje radu u sindikalnim organizacijama. Treba poraditi na tome da se osnuju sind. org.²⁴ koje će obuhvatiti sve radnike, tamo gdje ih još nema. Preko tih sind. org.²⁵ moramo vršiti upliv na najšire slojeve radnika i seljaka i voditi ih u borbu za njihove svakodnevne zahtjeve. Treba im dokazati da će samo zajedničkom borbom u jedinstvenim klasnim sindikalnim organizacijama moći poboljšati svoj položaj.

Isto tako nije se dovoljno pažnje obratilo na izgradnju omladine.²⁶ Treba nastojati da se osnuju omladinske ćelije, od partije odvojene, a povezane sa SKOJ-em, a partija da pruži moralnu i materijalnu pomoć. Treba pronaći forme i načina da se i žene uvuče u rad.

¹⁷ Isto.

¹⁸ Skraćena za riječ: siromašnih.

¹⁹ Odnosi se na Okružni komitet KPJ za Gorski kotar.

²⁰ Skraćena za riječ: legalnu.

²¹ Skraćena za riječ: ilegalnu.

²² Vidi bilješku 19.

²³ Budući da je iz Delnica bilo najviše članova u Okružnom komitetu KPJ za Gorski kotar, a iz Delnica je bio sekretar, Delnice su bile izabrane za sjedište toga Komiteta. Prema tome, riječ je o povezivanju Delnica s okolnim goranskim mjestima.

²⁴ Skraćena za riječi: sindikalna organizacija.

²⁵ Isto. Do održavanja Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar u srpnju 1935. godine, osnovane su podružnice Saveza drvodjeljskih radnika u Mrkoplju, Crnom Lugu, Lokvama i Delnicama. Na njihovom organiziranju radili su i komunisti, posebno Stanko Majnarić Diplomata iz Delnica i Stjepan Šalamun iz Zagreba. Ove klasne sindikalne organizacije vodile su do tada više tarifnih pokreta i štrajkova. Kasnije su osnovane gotovo u svim goranskim pilanama (Mihael SOBOLEVSKI, *Revolucionarni radnički pokret na delničkom području 1920—1940: izbor iz građe*, Rijeka — Delnice 1986, str. 136—277).

²⁶ U razdoblju od 1926—1931. godine postojala je samo jedna organizacija SKOJ-a u Gorskom kotaru, i to u Delnicama. Iako je u klasnom radničkom pokretu u Gorskom kotaru djelovao veći broj mladih radnika, a neki su bili i članovi KPJ, skojevske ćelije počele su se osnivati tek 1938. godine (Mihael SOBOLEVSKI, *Komunistički pokret u Gorskom kotaru i Hrvatskom primorju 1919—1929*, Rijeka 1985, str. 169—170 i *Savez komunističke omladine Jugoslavije u Gorskom kotaru i Hrvatskom primorju između dva svjetska rata*, *Dometi*, Rijeka 1986, br. 7—8—9, str. 13 i 15).

5./ U nacionalno rev.²⁷ radu organizacija je zadovoljila. Uspjelo je da su u većini mjesta široki slojevi uvidjeli da će nacionalnu i socijalnu slobodu zadobiti jedino svojom revolucion.²⁸ borbom za uspostavu rad.²⁹ — seljačke vlasti u formi sovjeta. U mjestima gdje to još nije učinjeno leži krivnja na tome što drugovi i forumi nisu tom radu posvetili dovoljno pažnje. To treba ispraviti.

b./ Da bi se zadobio čim veći broj simpatizera i drugova treba da u buduće part, org.³⁰ najaktivnije učestvuje i da priprema masovno akcije kao borbu protiv kuluka, protiv poreskih ekzekutora, protiv raznih šumskih i političkih globa. Treba da se vodi borba protiv plaćanja poreza i prevelikih općinskih nameta. Za slobodnu upravu u zemljišnim zajednicama³¹ i drugim društvima, iz kojih treba istisnuti gospodske vođe. Pripremati i provoditi štrajkove za povećanje nadnica i sklapanje kolektivnih ugovora sa poslodavcima.

Borbu treba najprije voditi za najosnovnije ekonomske zahtjeve i pretvarati ju u viši stepen, dok se ne pretvori u političku sa uspostavom rad.³² — seljačke vlasti.

To bi bile glavne smjernice i nedostaci. Novo izabrani O. K.³³ neka greške i nedostatke ukloni a smjernice na drugarsku pomoć P. K.³⁴ u život provede.³⁵

Okružna konferencija za
Gorski Kotar.

²⁷ Skraćenica za riječ: revolucionarnom.

²⁸ Skraćenica za riječ: revolucionarnom.

²⁹ Skraćenica za riječ: radničko.

³⁰ Skraćenica za riječi: partijska organizacija.

³¹ Zemljišne zajednice u Gorskom kotaru bile su vlasnici određenih kompleksa šuma, te su svojim sredstvima u znatnoj mjeri mogle pomoći gospodarski, socijalni i kulturni napredak svoga kraja. Zbog toga je bilo izuzetno važno da u upravu zemljišnih zajednica budu izabrani oni kojima je stalo do razvoja njihova kraja, a i zato jer je tu postojala mogućnost da se pomogne siromašnom stanovništvu dodjeljivanjem ogrjevnog drva. Komunisti su imali veliki utjecaj na pojedine zemljišne zajednice, posebno u Delnicama, gdje su bili i u upravi.

³² Skraćenica za riječ: radničko.

³³ Odnosi se na Okružni komitet KPJ za Gorski kotar.

³⁴ Odnosi se na Pokrajinski komitet KPJ za Hrvatsku i Slavoniju.

³⁵ Dijelovi Rezolucije s Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar naišli su, mnogo kasnije, na kritiku, i to od sekretara CK KPJ Milana Gorkića (Josip Čižinski). On je u već spomenutom članku (vidi bilješku 7) o tome napisao slijedeće: »Po tome pitanju (riječ je o neposrednim ciljevima borbe KPJ i o radu komunista u masama — napomena autora) u partiji, na žalost, još uvijek postoje velike nejasnoće. Još uvijek ima članova i aktivista, koji ističu sovjete, revoluciju, diktaturu proletarijata, pa čak i komunizam kao neposredne ciljeve borbe naše partije. Radi ilustracije navesti ćemo nekoliko primjera, koji su uzeti iz vremena poslije VII. Kongresa Kominterne.

Okružna konferencija part. organizacije u Gorskom Kotaru (održana krajem 1935 g.) donijela je odluku u kojoj se konstatuje: 'Uspjelo je, da su u većini mjesta

RIASSUNTO

RISOLUZIONE DELLA PRIMA CONFERENZA DEL PCJ
PER IL CIRCONDARIO DEL GORSKI KOTAR

Mihael Sobolevski

Nella Prima conferenza circondariale del PCJ (KPJ) per il Gorski kotar (luglio 1935) fu emanata una Risoluzione, la quale fino adesso non è stata nota agli studiosi.

Secondo l'autore la Prima conferenza circondariale e l'istituzione del Comitato Circondariale seguì come risultato dell'attività sviluppatasi tra i comunisti di Gorski kotar negli anni Trenta, quando si sentì la necessità di collegare le già numerose celle del Partito e coordinare la loro attività. In modo speciale sono stati attivi i comunisti del distretto di Delnice.

Oltre alla presentazione sommaria del movimento comunista del Gorski kotar prima della Conferenza l'autore propone il modo per risolvere il dilemma spettante la datazione della conferenza, descrive i lavori preparativi per la conferenza, il suo svolgimento (secondo le testimonianze dei partecipanti), analizzando pure le valutazioni critiche di alcune posizioni della Risoluzione da parte del segretario del PCJ Milan Gorkić.

široki slojevi uvidjeli, da će nacionalnu i socijalnu slobodu zadobiti jedino svojom revolucijom, borbom za uspostavljanjem radničko-seljačke vlasti u formi sovjeta.' U ovom opredjeljivanju partijskih zadaća pogrešne su tri stvari. Prvo, pogrešno je sektaško samozadovoljstvo i samoprevara, da je uspjelo ubijediti široke slojeve u potrebu borbe za revoluciju. Takve tvrdnje demobiliziraju i mase i partijsko članstvo. Drugo, pogrešno je podcjenjivanje za svakodnevne zahtjeve naroda, koje se ni tu niti u cijeloj rezoluciji ne pominje. Treće, pogrešno je isticanje borbe za revoluciju kao aktuelne zadaće, namjesto isticanja borbe za pobjedu Pučke Fronte.«

Pišući svoje kritičke opaske na Rezoluciju s Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar, sekretar CK KPJ, Milan Gorkić, nije imao u vidu da se ova Konferencija održala prije Sedmog kongresa Komunističke internacionale (održan u Moskvi, od 25. srpnja do 21. kolovoza 1935. godine), pa prema tome u Rezoluciju i nisu mogle biti ugrađene odluke Sedmog kongresa Komunističke internacionale o stvaranju Pučke (Narodne) fronte. Zato je teško objasniti zašto je Milan Gorkić datirao Rezoluciju krajem 1935. godine, kad se iz samoga naslova Rezolucije vidi da je donesena u srpnju 1935. U vrijeme održavanja Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar, održan je Splitski plenum KPJ, ali ta novostvorena osnova za uspješnu artikulaciju narodnofrontovske politike još uvijek nije bila ozvaničena. Tek u listopadu 1935. godine je partijskim organizacijama bio upućen tekst Odluke Politburoa CK KPJ o zadaćama partijskih organizacija i članstva u provođenju odluka Sedmog kongresa Komunističke internacionale. Zbog toga je i neprihvatljiva Gorkićeva kritička opaska na Rezoluciju Prve okružne konferencije KPJ za Gorski kotar, kada kaže da je bilo pogrešno isticanje borbe za revoluciju. To tim prije što je to bio i program KPJ kojoj je od 1932. godine Gorkić bio na čelu. Ono u čemu on ima pravo, to je doista izvjesna nespretnost u formulaciji, kad se kaže da se u nekim goranskim sredinama uspjelo uvjeriti široke narodne mase u neophodnost revolucionarne borbe za ostvarenje nacionalne i socijalne slobode. Međutim, da su o neophodnosti takve borbe bili upoznat i mnogi goranski radnici, to je izvan svake sumnje.